

Täysistunto

Keskiviikko 19.2.2025 klo 14.02—20.11

9. Hallituksen esitys eduskunnalle aserikoksia koskevan sääntelyn muuttamiseksi

Hallituksen esitys HE 204/2024 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään lakivaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja hallintovaliokunnan on annettava lausunto.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Esittelijänä ministeri Meri, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.44 **Oikeusministeri Leena Meri** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Esityksessä ehdotetaan aserikoksia koskevien rangaistussäännösten muuttamista niin, että rangaistukset rikoksista ankaroituvat osittain hyvin merkittävästi. Lisäksi sääntelyä täydennettäisiin. Kysymyksessä on aserikoksia koskevien säännösten laajempi tarkastelu, jota ei ole suoritettu muutamaan vuosikymmeneen.

Törkeän ampuma-aserikoksen vähimmäisrangaistus ehdotetaan muutettavaksi neljästä kuukaudesta kahteen vuoteen vankeutta, mikä tarkoittaa sitä, että siitä rikoksesta tuomittavat vankeusrangaistukset tulevat olemaan pääsääntöisesti ehdottomia. Lisäksi luvattoman ampuma-aseen mukana pitäminen yleisellä paikalla tai kulkuneuvossa tulee törkeään ampuma-aserikoksen tekotavaksi. Kohteena ovat nimenomaan luvattomat aseet.

Vaarallisen esineen hallussapidon, esimerkiksi nyrkkirauta, stiletti, sähkölamautin, ja toisen vakavaan vahingoittamiseen soveltuvan esineen, kuten teräaseet, patukat, ketjut, pesäpallomailat, hallussapidon enimmäisrangaistuksia korotettaisiin.

Rangaistusasteikon korotukset mahdollistavat nykyistä paremmin teon vaarallisuuden huomioon ottamisen rangaistuksen määrittämisessä. Tällaiset rikokset ovat jo lähtökohtaisesti vaarallisia, koska aseiden tahalliseen mukana pitämiseen yleisellä paikalla tai yleisellä paikalla olevassa kulkuneuvossa liittyy vakava vaara toisen terveydelle.

Todetut muutokset perustuisivat nimenomaisiin hallitusohjelmakirjauksiin. Huomioon on otettu myös hallitusohjelmakirjaus, jonka mukaan hallitus torjuu voimakkaasti järjestäytynyttä rikollisuutta, ja tähän kirjaukseen liittyy myös se, että uutena rikoksena säädetäisiin rangaistavaksi ampuma-aseen käsittely eli hallussapito, lainaaminen tai luovuttaminen vakavan rikoksen tekemistä varten. Uuden rikoksen selvittämisessä voitaisiin käyttää myös telekuuntelua.

Eräitä lähinnä hallinnollisten velvoitteiden rikkomisiksi luonnehdittavia tekoja siirretäisiin ampuma-aserikoksen puolelta lieviin ampuma-aserikoksiin, samalla kuitenkin lie-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2025 vp

vään ampuma-aserikokseen liitettäisiin vankeusuhka. Nykyisin siitä voidaan määrätä vain sakkoa.

Hallitusohjelmakirjauksiin ja esityksen sisältöön on erityisesti vaikuttanut se, että kysymys on ihmisten hengen ja terveyden suojaamisen kannalta keskeisestä rikosoikeudellisesta sääntelystä, jonka asianmukaisuudesta on huolehdittava niin sääntelyn kattavuuden kuin rangaistustasojenkin suhteen. Valtiovallan ja hallituksen tehtävänä on huolehtia kansalaisten perusoikeuksien turvaamisesta, mihin nyt kysymyksessä olevat lainsäädäntöehdotukset liittyvät. Ihmisten pitää voida kulkea kaduilla ja eri paikoissa ja kotona olla turvassa ja rauhassa.

Lainsäädäntömuutosten arvioidaan vaikuttavan rikoksia estävästi sekä yleistä järjestystä ja turvallisuutta edistävästi. Muutosten tärkeyttä korostaa se, että erityisesti ampumaaseet kuuluvat järjestäytyneen rikollisuuden perusvälineistöön ja niitä voidaan käyttää moninaisten rikosten tekemiseen, välienselvittelyyn ja jopa täysin ulkopuolisiin kohdistuviin rikoksiin.

Ampuma-aseväkivallan suhteen on huolehdittava siitä, että ei päädytä Ruotsin tilanteeseen, jossa onneksi emme vielä ole. Tämän lisäksi on huolehdittava siitä, että Suomesta ei synny turvasatamaa järjestäytyneelle rikollisuudelle, mikäli lainsäädäntömme rangaistustasot poikkeavat merkittävästi läheisimmistä verrokkimaista.

Vakavien rikosten tekovälineenä merkityksellisiä ovat myös vaaralliset esineet ja toisen vakavaan vahingoittamiseen soveltuvat esineet. Varsinkin ryöstörikollisuudessa korostuu erityisesti teräseiden merkitys.

Kehotan kaikkia lukemaan hallituksen esityksen sivut 26 ja 27. Siellä on hyvin käyty tätä nykytilannetta ja aserikollisuuden yleiskuvaa ja kehitysnäkymiä läpi. Siellä on pohdittu esimerkiksi sitä, että aserikollisuus liittyy aikaisempaa enemmän vakavaan ja ryhmissä tapahtuvaan toimintaan ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen, kansainvälistymiseen, aseiden pimeään verkkokauppaan ja aseiden 3D-tulostamiseen. Myös Ukrainan sodasta Suomeen kulkeutuvia aseita ja niiden määrän kasvua on arvioitu merkittäväksi uhkatekijäksi.

Hallituksen esityksessä todetaan, että väkivallan käyttöön liittyvän ampuma-aserikollisuuden arvioidaan lisääntyvän. Järjestäytyneiden rikollisryhmien ja katujengien voidaan arvioida jatkavan nuorten rekrytoimista ja opastamista ampuma-aseväkivaltaan. Uhkana on kasvava ampuma-aseella tehostettu laiton suojeluliiketoiminta, joka voi ilmetä muun muassa velan perintänä sekä henkeen ja terveyteen kohdistuvana uhkailuna.

Ulkomaalaistaustaisten rikollisten toimijoiden myötä Suomeen syntyy todennäköisesti aiempaa monipuolisemmin toimivia kansainvälisiä rikollisia verkostoja ja uudenlaisia järjestäytyneen rikollisuuden toimintatapoja, joihin kuuluu keskeisesti myös rajat ylittävä ampuma-aseiden salakuljetus, myynti ja välittäminen.

Esityksessä on tunnistettu ja huomattu se, että vankien määrän arvioidaan lisääntyvän hyvinkin huomattavasti ja että se vaatii vankipaikkojen perustamisia ja se nostaa ylläpito-kustannuksia. Rahoituksesta on tämän esityksen yhteydessä huolehdittu, ja lisää vankipaikkoja tullaan rakentamaan. Tämä liittyy erityisesti törkeää ampuma-aserikosta koskeviin muutoksiin vankeusrangaistusten lisääntymisen ja keston pidentymisen kautta. Uudistuksella on hintansa, mutta se on asetettava tämän vakavan järjestäytyneen rikollisuuden rajoittamiseksi, koska kysymys on vaarallisesta ja vahingollisesta ilmiöstä ja siitä, että katumme ovat turvallisia. Lainsäädäntömuutosten myönteisille ja uusia rikoksia estäville vaikutuksille ei voida samalla tavalla asettaa hintalappua, koska ihmishenki on aina korvaamaton.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2025 vp

Tässä on taustalla oikeusministeriön asettama työryhmä, ja se oli yksimielinen. Myös arviointineuvosto teki huomiota, joiden perusteella vaikutusarvioita täydennettiin.

Kuten tuossa puheen yhteydessä keskellä mainitsin, kaikki ovat oikeutettuja turvallisuuteen, jota ampuma-aserikollisuus vakavasti rikkoo. Meillä on oikeus turvallisiin katuihin ja paikkoihin. Luvattomat aseet kaduilla ja muilla yleisillä paikoilla muodostavat merkittävän uhkan ja vaaraelementin. Kysymys on yhteiskunnan ja kaikkien meidän kokonaisturvallisuutta edistävästä erittäin tärkeästä lainsäädäntöhankkeesta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Puhujalistaan. Edustaja Aittakumpu.

17.51 Pekka Aittakumpu ps: Arvoisa rouva puhemies! Kiitos ministerille tämän tärkeän lakiesityksen esittelystä. Olemme lakivaliokunnassa jo kuulleet asiantuntijoita tästä ja perehtyneet aiheeseen.

Haluan ensin sanoa sen, että meidän maassamme on satojatuhansia metsästäjiä ja ampu-maurheilun harrastajia, jotka toimivat vastuullisesti, ja tämä esitys ei koske heitä, vaan nimenomaan, niin kuin ministeri tuossa toi esille, tämän tarkoitus on puuttua laittomiin aseisiin, jotka erityisesti kytkeytyvät järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Ministeri toi esille sen, että meillä on uusia ilmiöitä, esimerkiksi nuorten ryöstörikollisuus on lisääntynyt merkittävästi, ja siinä myöskin nämä erilaiset teräaseet ja muut vahingoittamiseen soveltuvat esineet ovat monesti roolissa. On tärkeää, että tämä esitys myöskin kiristää paitsi näitten ampuma-aserikosten rangaistuksia myöskin sitten vaarallisen esineen tai aineen hallussapidon rangaistuksia. Myöskin niitä tullaan nyt tämän myötä sitten kiristämään.

Tämän lain tarkoitushan on nimenomaan puuttua ennakoivasti ampuma-aserikosten ja esimerkiksi teräaseisiin liittyvän rikollisuuden arvioituun kasvuun tulevaisuudessa. On tavoitteena säätää lakeja, joilla voidaan tehokkaasti puuttua ampuma-aserikollisuuteen, jotta emme suistuisi samaan tilanteeseen kuin missä esimerkiksi Ruotsi on nyt.

Ministeri toi myöskin esille sen, että ampuma-aserikoksia koskevat rangaistusasteikot ovat verrokkimaissa merkittävästi Suomea ankarampia. On selvää, että rikoksia ei ehkäistä pelkästään rangaistuksia kiristämällä, mutta rangaistukset ovat ennaltaehkäisevä pelote ja rangaistuksilla ehdottomasti on vaikutusta, tämän tutkimuskin todistaa. Rangaistukset vähentävät rikosten uusimista rangaistuksen jälkeen ja myös estävät tai vaikeuttavat rikosten tekemistä vankeuden tai valvonnan avulla.

Ruotsissa on kovennettu rangaistuksia tuntuvasti ampuma-aserikosten kohdalla, ja Ruotsissa myöskin ammuskelut ovat sen myötä merkittävästi vähentyneet. Erään ruotsalaisen kriminologin arvion mukaan ammuskelut ovat vähentyneet, koska nämä lait ja muut erilaiset poliittiset uudistukset ovat alkaneet toimia.

Tämä on tärkeä laki, ja kiitos ministerille tämän tuomisesta eduskuntaan. Uskon, että tämä vie meidän lainsäädäntöämme hyvään suuntaan.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen.

17.54 Juha Hänninen kok: Arvoisa rouva puhemies! Turvallisuus on suomalaisen yhteiskunnan perusta, siksi aselainsäädännön on vastattava ajan haasteisiin.

Nyt käsiteltävä hallituksen esitys tuo merkittäviä muutoksia rikoslakiin ja muihin lakeihin, joilla pyritään ehkäisemään aseiden väärinkäyttöä. Tämä parantaa yleistä kokonaistur-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2025 vp

vallisuutta. Näillä muutoksilla puututaan erityisesti järjestäytyneen rikollisuuden asehankintoihin sekä lisätään viranomaisten keinoja estää ampuma-aseiden päätyminen väriin käsiin.

Arvoisa rouva puhemies! Esitys sisältää tärkeitä uudistuksia, kuten sen, että ampuma-aseen mukana pitäminen yleisellä paikalla ilman asianmukaisia lupia lisätään törkeän ampuma-aserikoksen tunnusmerkistöön. Tämä tarkoittaa, että aiemmin lievempänä pidetty teko voi jatkossa johtaa ankarampiin seuraamuksiin. Lisäksi uutena rikoksena säädetään rangaistavaksi ampuma-aseen käsittely vakavan rikoksen tekemistä varten, mistä voi jatkossa seurata jopa neljä vuotta vankeutta. Tavoitteena on varmistaa yhteiskunnan turvallisuus puuttamalla aseiden päätymiseen sellaiseen toimintaan, joka ei ole kansalaistemme etu.

Arvoisa rouva puhemies! Yksi poliitikkojen tärkeimmistä tehtävistä on taata puitteet kansalliselle turvallisuudelle ja varmistaa ihmisten turvallinen arki. Tämä lakiesitys on tärkeä askel turvallisuuden vahvistamisessa. Aseiden hallussapitoa ja käyttöä on valvottava tehokkaasti, jotta estetään niiden päätyminen rikollisiin tarkoituksiin.

Suomen on pidettävä kiinni tiukoista turvallisuussäädöksistä ja varmistettava, että kansalaiset voivat luottaa viranomaisiin ja yhteiskuntamme vakauteen. Kannatan hallituksen esitystä. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas.

17.57 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitys eduskunnalle aserikoksia koskevan sääntelyn muuttamiseksi koskee useita eri lakeja. Aserikoksia koskeva rikoslain luku ehdotetaan korvattavaksi uudella luvulla, jossa sääntelyä muutettaisiin monin tavoin.

Ampuma-aseen mukana pitäminen yleisellä paikalla tai kulkuneuvossa ilman oikeutta sellaisen aseiden hallussapitoon lisättäisiin törkeän ampuma-aserikoksen tekotavaksi. Mainitun rikoksen vähimmäisrangaistus korotettaisiin kahdeksi vuodeksi vankeutta. Uutena rikoksena säädetäisiin rangaistavaksi ampuma-aseen käsittely vakavan rikoksen tekemistä varten, josta tuomittaisiin enintään neljän vuoden vankeusrangaistus. Ampuma-aseen lainaaminen tai luovuttaminen järjestäytyneelle rikollisryhmälle katsottaisiin jatkossa sellaiseksi rikokseksi. Uuden rikoksen selvittämisessä voitaisiin käyttää telekuuntelua.

Kaavaillut muutokset rikoslakiin ovat oikean suuntaisia, ja niillä voidaan torjua vakavaa väkivaltaa ja järjestäytyneitä rikollisuutta. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2026 alussa.

Poliisi kohtaa yhä useammin valvonta- ja hälytystehtävissä aseistautuneita henkilöitä. Kyseessä eivät ole yleensä luvalliset ampuma-aseet vaan pimeiltä markkinoilta hankitut anastetut aseet. Rangaistusten ankaroittaminen on tarpeen, jotta niillä saadaan ennalta estävää vaikutusta. Myös pakkokeinojen käyttöä on mahdollista laajentaa rangaistusmaksimien noustua.

Luvattomat ampuma-aseet ovat usein kytköksissä myös huumausainerikollisuuteen. Vaarallisen esineen hallussapidon enimmäisrangaistus ehdotetaan korotettavaksi kahdeksi vuodeksi vankeutta. Toisen vakavaan vahingoittamiseen soveltuvan esineen tai aineen hallussapidon enimmäisrangaistus ehdotetaan korotettavaksi yhteen vuoteen vankeutta. Poliisi ja muut turvallisuusviranomaiset kohtaavat tällaisia esineitä päivittäin työssään. Puukkoja, veitsiä, kaasusumuttimia, nyrkkirautoja ja niin edelleen on helppo kuljettaa mukana.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2025 vp

Edellä kuvatun kaltaisia, toisen vahingoittamiseen soveltuvia esineitä kantavat mukanaan yhä enemmän myös nuoret. Niitä on tavattu niin kouluissa kuin vapaa-ajallakin nuorten hallussa. Niitä myös valitettavasti käytetään väkivaltatilanteissa usein kohtalokkain seurauksin, esimerkiksi ryöstörikollisuudessa.

Viime aikoina on mediassa ollut esillä tapauksia, joissa muun muassa ravintoloissa asiakkaina olleiden hallussa on ollut aseita ja niitä on käytetty riitojen selvittelyssä julkisillakin paikoilla. Usein nämä henkilöt ovat myös erilaisten päihteiden vaikutuksen alaisina, mikä tekee tilanteesta vieläkin arvaamattomamman.

Arvoisa puhemies! Ampuma-aseisiin liittyviä lakeja ei ole päivitetty pitkään aikaan. Maailma on muuttunut väkivaltaisempaan suuntaan, joten nämä päivitykset tulevat tarpeeseen. Terroristisessa tarkoituksessa tehdyt teot ovat yleistyneet Euroopassa ja naapurimaassamme Ruotsissa, joten on korkea aika päivittää lainsäädäntöämme tähän päivään.

Haluan kiittää ministeriä tästä erinomaisesta aserikoksia koskevasta lainsäädännön uudistusesityksestä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rintamäki.

18.01 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä olevan hallituksen esityksen tarkoituksena on kiristää ampuma-aserikosten rangaistuksia. Esimerkiksi törkeästä ampuma-aserikoksesta tuomittaisiin jatkossa pääsääntöisesti ehdottomaan vankeusrangaistukseen. Samalla vaarallisten aineiden ja esineiden hallussapidon rangaistuksia tiukennetaan.

Onkin tervetullutta, että lailla nyt puututaan jo ennalta siihen, että ampuma-aseisiin ja teräaseisiin liittyviin rikoksiin ennakoidaan kasvua tulevinakin vuosina. Tämä on todella huolestuttava kehityssuunta, enkä voi olla nostamatta ulkomaalaistaustaisten henkilöiden sekä romaniväestön osuutta asiaan. Ilmiö on levinnyt jopa kotikaupunkiini Vaasaan, jossa nuorisoporukat ovat ottaneet yhteen veitsien kanssa. Somessa leviävistä videoista ei jäänyt epäselväksi veitsisankareitten etnisyys.

Arvoisa puhemies! Tahdon kiittää tästä esityksestä perussuomalaista oikeusministeri Leena Merta. On hyvä, että Suomen lainsäädäntöä tuodaan tältä osin lähemmäksi verrokimaiden tasoa. Suomessa on ollut aivan liian löysät rangaistukset tämäntyyppisistä rikoksista, mutta nykyinen oikeusministerimme laittaa konnat ruotuun. Ruotsin malliin meillä ei yhteiskuntana ole varaa, emmekä halua sille tielle. Ruotsissakin on nähty positiivista kehitystä ampuma-aserikosten vähentyessä, kun sielläkin rangaistuksia on tiukennettu.

Arvoisa puhemies! Aina joskus kuulee väitteitä siitä, että teosta määrättävän rangaistuksen kiristämällä ei olisi vähentävää vaikutusta rikollisuuteen. Tämä näkemys on hyvin laajasti tutkijoidenkin keskuudessa kyseenalaistettu, mutta jokainen voi ajatella tykönään, toimiiko vankeusrangaistuksen tai vaikkapa maasta karkotuksen uhka ennaltaehkäisevänä pelotteena. En tiedä, millä tavalla unelmayhteiskunnassa pitäisi rikollisia rankaista, mutta mielestäni päivän selvää tulisi olla se, että yksilön teoilla on seurauksensa ja vakavilla teoilla vakavat seuraukset.

Kansalaisten oikeudentuntoon kolahtaa se, jos tekijä on käyttänyt jotakin asetta uhriaan kohtaan tuottaen inhimillistä kärsimystä ja tekijä saa teostaan lyhyen tuomion tai jopa ehdollisen tuomion, eli tavallisen kaduntallaajan mielestä ei yhtään mitään. Eivät ammattirikollisia tai pikkukonnia pidätele ehdolliset vankeusrangaistukset tai pienet linnatuomiot. Heille pitää antaa tuomio, joka tuntuu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2025 vp

Esityksestä on antanut lausuntonsa esimerkiksi Poliisihallitus mutta myös eräät muut instanssit, kuten Helsingin poliisilaitos ja Suomen Poliisijärjestöjen Liitto. Poliisikollegojen näkemyksiin lakiuudistusten tarpeellisuudesta on helppo yhtyä. Juuri tällaisella lainsäädännöllä rakennamme turvallisempaa ja parempaa huomista. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strandman.

18.04 Jaana Strandman ps: Arvoisa puhemies! Ampuma-aselakeja päivitetään nyt erittäin ajankohtaisessa tilanteessa. On merkityksellistä, että ampuma-aserikosten rangaistuksia kiristetään. Törkeästä ampuma-aserikoksesta tuomittaisiin jatkossa pääsääntöisesti ehdoton vankeusrangaistus. Vaarallisen esineen ja toisen vakavaan vahingoittamiseen soveltuvan esineen tai aineen hallussapidon rangaistuksia myös kiristetään.

Lailla puututaan ennakoivasti ampuma-aserikosten ja teräaseisiin liittyvän rikollisuuden arvioituun kasvuun tulevaisuudessa. Lailla on tarkoitus puuttua laittomiin aseisiin, jotka kytkeytyvät erityisesti järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Esimerkiksi ampuma-aseen mukana pitäminen yleisellä paikalla tai kulkuneuvossa ilman oikeutta sellaisen aseiden hallussapitoon lisätään törkeän ampuma-aserikoksen tekotavaksi. Vähimmäisrangaistus korotetaan kahdeksi vuodeksi ehdotonta vankeutta. Lisäksi lakiin säädetään uusi rikosnimike ”ampuma-aseen käsittely vakavan rikoksen tekemistä varten”. Enimmäisrangaistus on neljä vuotta vankeutta. Ampuma-aseen lainaaminen tai luovuttaminen järjestäytyneelle rikollisryhmälle katsottaisiin jatkossa edellä olevaksi rikokseksi.

Näillä uudistuksilla puututaan tehokkaasti ampuma-aserikoksiin, jotta emme luisuisi siihen tilanteeseen, missä Ruotsi on nyt. Rangaistusten koventaminen toimii ennalta ehkäisevänä pelotteena ja antaa selkeän viestin: tässä maassa rikoksista seuraa rangaistus, ja se rangaistus ei ole pelkkää pään silittelyä. Lisäksi tämä esitys antaa tukea tavallisen kansalaisen käsitykselle oikeudesta. Rikollisia rangaistaan, ja se jos jokin on oikeudenmukaisuutta. Jos rikoksista ei rangaistaisi valtion toimesta, niin ennemmin tai myöhemmin tavan kansalaiset ottaisivat oikeuden omiin käsiinsä. Tämä esitys tulee lisäämään Rikosseuraamuslaitoksen, poliisin, syyttäjien ja tuomioistuinten taakkaa ja rahallista tarvetta. Tästä asiasta ei kuitenkaan voi tehdä resurssikysymystä, sillä kyseessä on valtion ydintoiminto. Ilman toimivaa oikeutta ja oikeusjärjestelmää ei muutakaan yhteiskuntaa ole olemassa.

Arvoisa puhemies! Me emme halua syöksyä siihen samaan tilanteeseen, jossa Ruotsi tällä hetkellä vellooo. Satoja uhreja vuodessa, ja jengi- sekä järjestäytynyt rikollisuus rehottavat. Näihin asioihin tulee herätä ennen kuin on liian myöhäistä. On myös sanottava ääneen se syy, miksi näille uudistuksille on tarvetta. Se on maahanmuutto, sillä näistä rikoksista yli 90 prosenttia on maahanmuuttajataustaisten henkilöiden tekemiä. Ruotsissa maahanmuuton haitat on viimein myönnetty ääneen, eikä vain maahanmuuttokriitikkojen suusta. Me olemme Suomessa tätä kehitystä kymmenen vuotta jäljessä, ja näitä toimia, ja enemmän täytyy tehdä nyt. Me olemme sen velkaa itsellemme, tälle kansakunnalle ja sen tulevaisuudelle.

Kiitos ministeri Merelle tämän lain tuomisesta vihdoinkin saliin. Lisäksi kiitän maamme turvallisuuden parantamiseksi tehdyistä merkittävistä lakiesityksistä. Vain näin luottamus oikeusvaltiomme säilyy ja kansalaisemme tuntevat olonsa arjessaan turvallisiksi. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eerola poissa. — Edustaja Lehtinen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2025 vp

18.08 **Rami Lehtinen ps:** Arvoisa rouva puhemies! On kyllä todettava tässäkin asiassa, että on ollut erinomaisia puheenvuoroja ennen omaa puheenvuoroa ja samoja nostoja, joita itsekin olisin tehnyt.

Tätä lakia on pidetty liian ankarana ja kohtuuttomana, kohtuuttoman kovana suhteessa suomalaiseen lainsäädäntöön, ja samalla on unohdettu se, mihin tätä lakia tarvitaan, miksi se tehdään. Ollessani kenttäpoliisina 20 vuotta ennen eduskuntaan valitsemista viimeiset kymmenen vuotta ruotsalaiset kollegat sanoivat aina saman viestin: tehkää vielä jotain, kun voitte. Ja tähän me ollaan vastaamassa. Nyt me todellakin tehdään, kun me voidaan. Eli se ilmiö, mihin tämä laki varautuu, on se ilmiö, joka Ruotsissa on arkipäivää, että aseet paukkuvat. Ja myöskin Ruotsi on tehnyt. Siellä minimirangaistus on neljä vuotta törkeästä ampuma-aserikoksesta, mikä on johtanut siihen, että aseet ovat lähteneet pois kaduilta. Sillä on siis vaikuttavuutta. Toki siellä on ikävästi siirrytty räjähteisiin, mutta joka tapauksessa voi osoittaa, että lailla on merkitystä, kun se on riittävän ankara.

Sitten on ollut kritiikkiä alkulausunnoissa siitä, että vaikuttaisi harrastamiseen, että harrastajien ampuma-aseista tulisi sitten törkeitä ampuma-aserikoksia, jos ne unohtuvat autoon tai muuta. Tässä ei kyse ole missään nimessä siitä, vaan kyse on laittomista aseista. Jos se ase on harrastuskäytössä, niin se ei ole laitton eikä luvaton. Eli pelko siitä, että automaattisesti tulisi törkeä ampuma-aserikos, on kyllä perusteeton. Lievemmat tekemuodot ovat edelleenkin käytettävissä, mikäli sitten rikkeitä sattuu. Eli sellaista kuvaa ei pidä luoda, että tässä vaikeutettaisiin harrastamista millään tapaa, vaan kyse on järjestäytyneeseen rikollisuuteen ja ammattilaisiin puuttumisesta. Jatkossa Suomessa törkeä ampuma-aserikosminimi on kaksi vuotta, mikä tarkoittaa, että kivilinna kutsuu, kun luvattoman ampu-
ma-aseen kanssa liikkuu kadulla.

On puhuttu paljon myöskin siitä, että rangaistusten koventaminen ei vähennä rikollisuutta. Tässä pitää nostaa kyllä esiin muun muassa ihan hiljattain ollut tapaus Tampereelta viime vuoden syyskuussa: keskelle katuja ammuttiin raskaana oleva nainen, ja teon teki mies, joka oli tammikuussa 21 syylistynyt kahteen tapon yritykseen. Siitä huolimatta hän oli neljän vuoden päästä vapaana ja valmis ampumaan sitten seuraavan ihmisen. Jos näistäkin olisi tullut rangaistus, joka kansalaisten oikeustajun mukaan olisi vähintäänkin kohtuullinen, niin naisen ja syntymättömän lapsen henki olisi säästynyt. Näillä koventamisilla on siis merkitystä ja sillä, että vankilasta käsin on vaikea jatkaa rikollista toimintaa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitos. — Valitettavasti meillä alkaa loppumaan se aika, joka tähän on nyt tässä vaiheessa varattu. Olen pahoillani; ei ole enää kuin kaksi edustajan nimeä. — Mutta ministerille viimeinen puheenvuoro, olkaa hyvä.

18.11 **Oikeusministeri Leena Meri:** Kiitos edustajille oikein hyvistä puheenvuoroista. Todella ajattelen ja toivon, että ihmiset lukevat. Täällä on todella hyvää tilastotietoa, mistä on kysymys. Täällä käydään läpi sitä, miten nuorten asenteet ovat muuttuneet siihen, miten teräase otetaan helposti käteen, kuinka sillä selvitetään välejä, miten ampuma-aserikollisuus liittyy järjestäytyneeseen rikollisuuteen, huumausainerikollisuuteen. Meillä on myös laittomien aseiden aseseppeä Suomessa. Elikkä tässä on kysymys hyvin vakavasta rikollisuudesta, ja se uhkaa kaikkien meidän turvallisuutta, niin järjestyksenpitäjien kuin meidän kaikkien kansalaistenkin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2025 vp

Mitä tulee tuohon ennaltaehkäisevään vaikutukseen, niin sehän on aina hyvin vaikea arvioida. Mutta sitä on arvioitu tässäkin hallituksen esityksessä, ja kyllä sille on löydetty ennaltaehkäiseviä vaikutuksia. Jokainen varmasti ymmärtää ihan yleisen elämäkokemuksen perusteellakin, että jos sinä suunnittelet rikosta ja arvioit, paljonko siitä tulee kakkua, niin jos siitä tulee riittävästi kakkua, niin sinä jätät sen tekemättä — silloin, kun tämmöisiä asioita suunnitellaan. Eri asia ovat sitten tämäntyyppiset asiat, jotka tulevat yllättäen eteen tai impulsiivisesti. Niissä sen vaikutus on pienempi. Mutta esimerkiksi sitten näiden teräaseiden osalta on arvioitu, että ne voisivat merkittävässä määrinkin tuoda ennaltaestäviä vaikutuksia juuri tältä osin.

Haluaisin tuoda vielä taloudellisiin ja muihin vaikutuksiin esille sen, että täällä hallituksen esityksessä sivulla 78 on hyvin tuotu esille sitä, että meidän tulee muistaa myös näissä nämä rikosten uhrin. Siellä on ihmisiä. Jos yksikin henki tai terveys säästyy sillä, että rikos ennaltaehkäistyy, niin se on loistava ja valtava positiivinen asia, koska siinä ihminen voi vammautua loppuiäkseen, toki kuolla, mutta myös vammautua puukoniskusta, ampumasevälienselvittelyssä. Ja jos taloutta pelkästään ajattelee, niin myös taloudelliset vaikutukset — sairaalakulut, psykoterapiakulut, kaikki muut työkyvyttömyyskulut. Kyllä nämäkin pitää ottaa huomioon.

Sitten muistetaan aina se, että keskusteluissa on myös tätäkin, että ”hei, kun minulla on nyt se perintöase siellä kaapissa”. Täällä on edelleen muistutuksena se, että jos oma-aloitteisesti luovuttaa poliisille tämmöisen perintöaseen, niin se poistaa teon rangaistavuutta. Ja sitten juuri se, että tämä törkeä ampumasevärikkos ja se keskustelu siitä — kuten edustaja Lehtinen ansiokkaasti toi esille — ei nyt kohdistu lainkaan mihinkään aseharrastajiin. Tällä ei ole tarkoitus muuttaa sitä oikeustilaa siltä osin mitenkään, vaan nimenomaan hallituksen esityksen perusteluissakin tuodaan esille, että jos sinä kuljetat luvallista asetta ja te olette matkalla harrastustoimintaan ja siinä on autossa joko alaikäinen tai täysikäinen, niin se on ihan ok, että se on siinä sinun autossasi tai autat alaikäistä lasta. Alaikäisen puolesta myös voi saada rinnakkaisluvan ja muuta. Tämä kohde on nyt ihan nämä laittomat aseet ja semmoiset aseet, joita käytetään vakavaan rikollisuuteen, ja tämä lisääntynyt teräaseiden käyttö.

Toivon pikaista ja huolellista käsittelyä valiokunnissa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä täysistunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 18.15.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 19.50.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 9. käsittelyä. — Keskustelu jatkuu. Edustaja Vigelius, poissa. — Edustaja Bergbom.

19.50 **Miko Bergbom ps:** Arvoisa rouva puhemies! Meillä on todella käsittelyssä hallituksen esitys koskien ampumasevärikkosten rangaistuksia, ja myöskin vaarallisten esineiden

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2025 vp

den hallussapitoon liittyy tässä tiukennuksia, mitä tulee näihin rangaistuksiin. Ensin vähän muutamia ajatuksia aseisiin liittyvistä rangaistuksista ja asekulutturista tässä yhteiskunnassa.

Valitettavan usein, kun jotain kamalaa tapahtuu maailmalla ja myöskin Suomessa, ensimmäisenä lähdetään miettimään, millä tavalla voitaisiin kiristää ylipäättänsä ampumaaseisiin liittyvää lainsäädäntöä, ja uhrina näissä ovat esimerkiksi metsästäjät ja reserviläiset, jotka pyyteettömästi tekevät hyvää työtä tässä maassa — huolehtivat siitä, että meillä on turvallinen yhteiskunta, huolehtivat siitä, että me saadaan riistaeläinten kannat pidettyä kunnossa, ja sitten he ovat ensimmäisinä kärsijöinä, kun joku on tehnyt väärin jossain, joku rikollinen. Tämä on vähän vääristynyt ajatus, että meidän pitäisi aina lähteä rankaisemaan niitä, jotka jo toimivat hyvin, sen sijaan, että me kohdennettaisiin toimia niille, jotka eivät suostu toimimaan yhteisten pelisääntöjen nimissä.

Tässä esityksessä esimerkiksi, jos kannat laitonta asetta — huom. laitonta asetta — julkisella paikalla, siitä seurauksena on törkeä ampuma-aserikos, josta tuomitaan vähimmäisrangaistuksena kaksi vuotta, mikä johtaa käytännössä ehdottomaan vankeusrangaistukseen. Toisin sanoen tällä puututaan esimerkkinä nyt vaikka järjestäytyneen rikollisuuden tai katujengien toimintaan, jossa nämä aseiden kantamiset ovat yleisiä, ja tällähän nimenomaan pyritään suojelemaan sitä, että Suomessa siviilit — niin naiset, lapset kuin miehet ja vanhemmat ihmiset, kaikki — saisivat kulkea tuolla kaduilla rauhassa ilman pelkoa siitä, että siellä tulee joku katujengiläinen uhkailemaan sinua aseella.

Sitten mitä tulee näihin vaarallisiin esineisiin, esimerkiksi stiletteihin, puukkoihin, muihin vastaaviin laittomiin, etälamauttimiin, niin onhan se nyt selvää, että kun meillä on yhteiskunnassa ollut semmoista trendiä, että tällaisia kannetaan tuolla, alaikäiset ihmiset kantavat tuolla kaduilla ja sitten uhkaillaan ja ryöstellään nuorilta vaatteita päältä ja ties keneltä ihmisiltä, niin se on aivan kestämaton tilanne. Siihen yhteiskunnan on vastattava tiukentamalla rangaistuksia, ja hyvä näin.

Sitten ensimmäinen kritiikki, mikä näihin rangaistusten kiristämisiin tulee ja valitettavasti usein vasemmalta, yllätys, on se, että rangaistusten kiristämisellä ei ole pelotevaikutusta. Ottamatta kantaa siihen — jätetään se tutkijoiden murheeksi, onko siellä pelotevaikutusta — totean kuitenkin, että sillä on suuri vaikutus siihen, miten suomalaiset ihmiset kokevat suomalaisen rangaistuspolitiikan vähintäänkin siltä suhteelta, onko se oikeudenmukaista, vastaako se meidän käsitystämme siitä, mikä on oltava sen rangaistuksen siitä toiminnasta, mikä on laitonta. Valitettavan usein tässä maassa nähdään se, että todelliset rikolliset, jotka tuolla pahoinpitelevät ihmisiä, riehuvat puukkojen ja stiletien kanssa tai aseiden kanssa ammuskelemassa päiväkotien läheisyydessä, pääsevät kuin koira veräjältä matalilla rangaistuksilla, ja näin se ei tietenkään voi olla. On oltava sellainen rangaistusasteikko, jolla on riittävän suuri pelote, ja vaikka se pelote ei auttaisi, niin ainakin se kohtaa suomalaisten oikeustajun kanssa.

Siitä suuri kiitos tälle hallitukselle, että nyt näitä kiristystyksiä tehdään. Varsinkin kun tätä esitystä katsoo, niin siinä käy ilmi hyvin, että suomalainen rangaistusasteikko laittomien aseiden osalta on esimerkiksi monia meidän verrokkimaitamme kevyempää, ja tältä osin on myöskin perusteltua lisätä niitä rangaistuksia.

Meidän on saatava tämä tilanne kuriin. Jos katsotaan, minkälainen kehitys Ruotsissa on ollut, jossa pommit paukkuvat, käsikranaatit lentelevät ja aseilla ammutaan ja viattomia ihmisiä kuolee jengisodissa, niin me ei haluta sitä samaa kehitystä tänne. Sen takia me tarvitaan laajalla rintamalla erilaisia toimia, niin näitä kriminaalipoliittisia toimia, kuten tässä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2025 vp

tapauksessa, kuin myös totta kai lisää resursseja meidän turvallisuusviranomaisille, kuten tämä hallitus tekee poliisin resursseja vahvistamalla 8 000 poliisiin tämän hallituskauden aikana, ja seuraavalla hallituskaudella pitää jatkaa siitä eteenpäin, yhä enemmän poliiseja. Nämä ovat fiksuja toimia, ja yhdistettynä kaikkiin maahanmuuttopolitiikan muutoksiin ja kiristykseen, viranomaisten tämmöisiin erilaisiin pullonkauloihin, mitä tulee tiedonvaihtoon, rikostiedusteluun ja kaikkiin näihin tehtäviin parannuksiin, niillä ehkäistään se, että suomalainen yhteiskunta ei ajaudu samanlaiseen kriisiin kuin mihin esimerkiksi Ruotsi, tuo entinen lintukoto, on ajautunut.

Sen takia suuri kiitos siitä tälle hallitukselle. Suuri kiitos, oikeusministeri Leena Meri, että toitte tämän esityksen eduskunnan käsittelyyn. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigelius.

19.55 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Ruotsalaista lintukotoa ravisutti 2024 tammikuussa 20 ammuskelua, 13 räjähdystä; helmikuussa 12 ammuskelua, kahdeksan räjähdystä; maaliskuussa 26 ammuskelua, 36 räjähdystä; huhtikuussa 20 ammuskelua, 10 räjähdystä; toukokuussa 29 ammuskelua ja kuusi räjähdystä — ja koko viime vuonna 270 ammuskelua ja 44 ammuskelussa kuollutta.

Ruotsissa todistetaan nyt brutaaleja, koko Euroopan ja läntisen maailman mittakaavassa täysin poikkeuksellisia aseväkivallan lukuja pienelle kansakunnalle. Ristiriitaisinta näissä edellä mainitsemissani luvuissa on se, että nämä viime vuoden väkivaltatilastot herättävät Ruotsissa tällä hetkellä itse asiassa toivoa, nimittäin toivoa paremmasta. Ammuskelujen määrä on laskenut ensimmäistä kertaa koko tilastoidun historian aikana, siis noin viimeiseltä kymmeneltä vuodelta, alle 300 ammuskeluun. Mainitsemani luvut ovat siis tilastoidun historian alhaisimpia. Esimerkiksi toissa vuonna 2023 Ruotsissa todistettiin 368 ammuskelua ja 54 niissä kuollutta, vuonna 2022 oli 391 ammuskelua ja 62 kuollutta, vuonna 2021 oli 344 ammuskelua ja 45 niissä kuollutta ja vuonna 2020 oli 366 ammuskelua ja 47 niissä kuollutta.

Tätä on arki naapurimaassamme Ruotsissa. Keskimäärin ammuskeluita vuoden joka päivälle, haavoittuneita ja kuolonuhri joka viikolle. Läntinen naapurimaamme, entinen esikuvallinen kansankoti, on muuttunut Euroopan aseväkivallan ja räjäytysten kärkeksi, siis varoittavaksi esimerkiksi muille.

Mikä on aiheuttanut tämän kaiken, miten tähän pisteeseen on tultu, kysyi Ruotsin pääministeri Ulf Kristersson syyskuussa 2023 pitämässään tiedotustilaisuudessa. Hän jatkoi: Tosiasia on, että monet meistä näkivät sen tulevan ja varoittivat. Vakava järjestäytynyt rikollisuus on nostanut päätään jo yli vuosikymmenen ajan. 10 vuoden aikana aseväkivalta on kasvanut kolminkertaiseksi. Poliittinen naiivius ja tietämättömyys ovat johtaneet meidät tähän pisteeseen, samoin kuin vastuuton maahanmuuttopolitiikka ja epäonnistunut integraatio. Syrjäytyminen ja rinnakkaisyhteiskunnat ruokkivat rikollisjengejä ja tarjoavat niille tilaa värvätä häikäilemättömästi lapsia ja kouluttaa tulevia tappajia. — Näin totesi Ruotsin nykyinen pääministeri.

Ruotsissa tämä pitkään vaiettu ongelma nyt tunnustetaan. Maan viimeiset kaksi vuosikymmentä harjoittama avoimien rajojen politiikka muutti maata. Humanitääriin suurvalta oppi kantapään kautta, ettei jalo pyrkimys tarjota mahdollisimman monelle turvaa tuottakaan vain turvaa vaan turvallisen muuttumisen turvattommaksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2025 vp

Arvoisa puhemies! Ruotsalaiset päättäjät ovat väkivaltakierteen vuoksi kiristäneet maahanmuuttopolitiikkaa, lisänneet viranomaisten resursseja ja tiukentaneet aserikoslainsäädäntöään. Nykyisin Ruotsissa tuomitaan esimerkiksi törkeistä aserikoksista vähintään neljän ja enintään seitsemän vuoden vankeuteen se, joka luvatta kantaa mukanaan ampumasetta yleisellä paikalla. Vaikka kovia keinoja rikollisuuden kitkemisessä säännönmukaisesti vähätellään, Ruotsissa tilanne vaikuttaa uuden oikeistohallituksen linjan myötä olevan paranemaan päin. Ampuma-aseväkivallan määrä nimittäin väheni vuonna 2024 lähes 30 prosenttia aiempaan vuoteen verrattuna. Aftonbladetin haastattelema kriminologi Malmön yliopistosta arvioi ammuskelujen vähentyneen, koska erilaiset poliittiset ja lainsäädännölliset uudistukset ovat alkaneet purra. Rangaistusten ankaruudella sekä rikosvastuun toteutumisella on väliä ja tässä tapauksessa myös toivottu vaikutus.

Nyt Ruotsin tilannetta seuraten myös Suomen hallitus esittää ankaroitettavaksi omaa, selvästi ajastamme jälkeen jäänyttä aserikoslainsäädäntöä. Tällä lakimuutoksella ampumaseen mukana pitäminen yleisellä paikalla tai kulkuneuvossa ilman oikeutta lisätään törkeän ampuma-aserikoksen tekotavaksi ja sen vähimmäisrangaistus kahdeksi vuodeksi vankeutta. Lain on määrä sekä ennaltaehkäisevällä vaikutuksellaan että jälkikäteisesti rankaisemalla torjua ampuma-aserikollisuutta, jotta Suomessa ajautuisi Ruotsin lohduttomaan kierteseen. Meidän ei ole syytä polkea samaan miinaan. Olemme Suomessa arvioidusti vuosikymmenen jäljessä Ruotsin kehityskulusta, joten ennaltaehkäisevien toimien aika on nyt.

Vielä aloittaessani oman koulupolkuni sekä Suomi että Ruotsi olivat turvallisia maita, ja toivon ja teen itse voitavani sen eteen, että tulevaisuudessakin suomalaislasten aloittaessa koulupolkunsa on ainakin Suomi heille yhä turvallinen maa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Peltonen, olkaa hyvä.

20.01 Eemeli Peltonen sd: Arvoisa puhemies! Olen nykyisen hallituksen kanssa monista pyrkimyksistä ja tavoitteista aika voimakkaastikin eri mieltä ja olen sen tuonut myös tässä salissa puheenvuoroissani esiin, mutta tavoitetta aserikosten rangaistavuuden kiristämisestä voin kyllä itsekin tukea täältä oppositiosta käsin.

Tässä nyt käsittelyssä olevassa hallituksen esityksessä tavoitteena on puuttua nimenomaan laittomiin aseisiin. Rikollisuuteen, jossa käytetään laittomia aseita, kytkeytyy laittomien aseiden käyttö eri muodoissa ja siten turvallisuushäiriöiden aiheuttaminen muulle yhteiskunnalle. Tässä hallituksen esityksessä ei ole tarkoitus pyrkiä puuttumaan lainkuuliaisten kansalaisten arkeen ja elämään, kun laillinen ase on hankittu esimerkiksi ampuma- ja metsästysharrastusta varten tai kun laillinen ase on hankittu esimerkiksi reserviläistoimintaa varten, joka sekin on tärkeää toimintaa esimerkiksi meidän oman reserviläistoimintamme ylläpitämiseksi ja siten myös puolustuskyvyn tukemiseksi. Eli laittomat aseet ovat tässä tulilinjalla, eivät lailliset, ja hyvä niin.

Pidän tässä esityksessä edellisten puhujien tavoin myönteisenä tätä ehdotusta, jonka seurauksena laitton ase julkisella paikalla kannettuna olisi aina törkeä ampuma-aserikos. Oikeusministeriöhän itse tässä hallituksen esityksessä arvioi, että näillä lainsäädäntöehdotuksilla voisi olla rikollisuutta ennaltaehkäisevä vaikutus, ampuma-aserikollisuutta vähentävä vaikutus, ja se on tietenkin, totta kai, näidenkin ehdotusten tärkeä pyrkimys, että pääsisimme siihen tilanteeseen, että meillä tämä aseisiin liittyvä rikollisuus, sen kehityskulku, ei olisi sellainen kuin se on valitettavasti ollut tässä ihan lähelläkin naapurimaissa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2025 vp

Ehkä tähän keskusteluun haluaisin nostaa vielä yhden näkökulman, joka tulee valtion rajojen ulkopuolelta, vähän korkeammalta ylikansalliselta tasolta. Meillä on EU:ssa valmisteilla ampuma-asedirektiivi parhaillaan, ja on ehkä syytä todeta sekin, että tässä laittomien aseiden hallinnassa ja tämän ongelman kitkemisessä tarvitaan myöskin eurooppalaisia sääntelyä. On tärkeä hetki myöskin Suomella ja Suomesta valituilla edustajilla vaikuttaa siihen, että tämä eurooppalainen sääntely kehittyy hyvään suuntaan. Sillä voi olla erittäin suuri vaikutus, jos tässä meidän lähialueella on yksi tai useampi maa, jossa laittomien aseiden hankkiminen on helppoa, kriminalisoinnit eivät ole kurissa, koska näillä laittomilla ampuma-aseilla on tapana levitä myöskin maiden rajojen yli.

Hallintovaliokunta vieraili Kanadassa tässä jokin aika sitten, ja esimerkiksi Kanadassa 88 prosenttia laittomista aseista tulee Yhdysvalloista rajan yli, kun Yhdysvalloissa aselainsäädäntö on aivan toista luokkaa kuin vaikkapa meillä täällä Suomessa. Pidetään nämä laittomat aseet jatkossakin kurissa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom, olkaa hyvä.

20.04 Miko Bergbom ps: Arvoisa herra puhemies! Sitä ei tosiaan voi liikaa korostaa, kun tässä käydään keskustelua näistä ampuma-aserangaistuksista, että tavallaan aina, kun on jotain kamalaa sattunut — puhuin siitä aiemmin pöntöstäkin — se ensimmäinen ajatus, mikä tulee monissa maissa ja myöskin Suomessa monesti esiin, on se, että nyt täytyy kiristää ampuma-aseisiin liittyvää lainsäädäntöä, jolloin uhrina ovat yleensä nimenomaan niin metsästäjät kuin suomalaiset reserviläiset, jotka käyttävät aseitaan vastuullisesti eivätkä aiheuta kenellekään mitään harmia. He ovat yleensä ensimmäisenä kärsimässä siitä lisäsääntelystä ja lisälainsäädännöstä, mitä tehdään paniikissa sen takia, että rikolliset ovat toimineet väärin.

Tässä esityksessä taas on se hyvä puoli, että tässä ei rangaista nimenomaan niitä, jotka harrastavat esimerkiksi metsästystä tai harjoittavat reserviläistoimintaa tai ampuma-aseharrastusta — joka muuten on hieno asia — vaan kohdistetaan ne kovemmat toimet ja rangaistukset nimenomaan sinne laittomien aseiden puolelle, sellaisille toimijoille, joilla ei alun alkaenkaan ole mitään lupaa käyttää sitä asetta eikä tule olla mitään lupaa, ja jos sellainen löytyy, niin sitten tulee semmoinen rangaistus, jolla on merkittävä pelotevaikutus.

Tässä kokonaisuudessa ja tässä esityksessä puhutaan paljon nimenomaan näistä aseista, mutta haluaisin nostaa esiin vielä tämän vaarallisten esineiden hallussapidon, jonka rangaistuksia myös korotetaan tässä. Se on äärimmäisen tärkeätä. Me ollaan nähty päivänselvästi maahanmuuton lieveilmiöiden seurauksena se, että esimerkiksi katujengeillä sun muilla tällaisilla jengeillä, jotka täällä pääkaupunkiseudullakin pyörivät, on mukana monesti tämmöisiä vaarallisia esineitä, kuten stilettejä, puukkoja ja muita, joita käytetään täysin häikäilemättömästi sen rikoksenteon välineenä, esimerkiksi siten, että uhkaillaan niillä suomalaisia ihmisiä tuolla kaduilla, että anna sun lompakko, anna sun puhelin tai anna sun merkkivaatteet pois päältä, tai saat puukosta.

Ja sitten mennään kysymykseen siitä, minkälainen se rangaistus sitten on tällä hetkellä. Eihän se ole ollut riittävä kohtaamaan ensinnäkin sitä pelotetta, että näin ei toimittaisi, mutta toisaalta ei myöskään sitä suomalaisten oikeustajua. Että koetapa siinä sitten selittää suomalaiselle perheenisälle tai perheenäidille, että joo, kyllä se on totta, että sinun pojaltasi Jonilta tai Matilta varastettiin merkkivaatteet päältä puukolla uhaten, mutta eihän tästä nyt mitään suuria rangaistuksia voi tulla, kun mitään kamalaa ei kuitenkaan sattunut. Tämä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2025 vp

ajattelu pitää poistaa kokonaan. Kunnon rangaistukset tämmöisille rikollisille, jotka tuolla uhkailevat täysin viattomia ihmisiä esimerkiksi niillä vaarallisilla esineillä. Se on oikeudenmukaista, ja se on täysin oikein, että me laitetaan kovemmat rangaistukset näille, jotka näin toimivat.

Mutta on kyllä nostettava sekin esiin, että tämänkaltaista lainsäädäntöä joudutaan tekemään pääosin sen takia, että Pohjoismaissa, niin Ruotsissa kuin valitettavasti myös Suomessa, on harjoitettu sen kaltaista maahanmuuttopolitiikkaa, joka on tuonut mukanaan pohjoismaalaisiin hyvinvointiyhteiskuntiin sen kaltaisia lieveilmiöitä, jotka eivät täällä ole olleet ja jotka tänne eivät kuulu. Eivät täällä ole mitkään katujengit riehuneet, ei täällä ole ollut tuommoista kulttuuria, että nuorisoporukassa juostaan stiletien kanssa ryöstämässä mummoilta käsilaukkuja. Ja nyt sen edessä ollaan ja sen takia rangaistuksia kiristetään, mutta hyvä näin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius, olkaa hyvä.

20.08 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Monesti kun kriminaalipolitiikasta puhutaan täällä eduskunnassa, siis käytännössä rikoksesta ja rangaistuksesta, sorrutaan ajattelemaan, että tuomioiden koventamisella ei tosiasiallisesti olisi vaikutusta rikollisuuden vähenemiseen. Näin varmasti osassa tutkimuskirjallisuutta kyllä nähdään. Tällaisia analyyssejä on tehty, mutta se on monilta osin puutteellista analyysiä, ja se ei myöskään ihan vastaa sitä, mitä yleensä tehdään kokonaisuudessaan valtioiden politiikassa. Aika harvoin on kyse pelkästään siitä, että yhtä sektoria, tässä tapauksessa kriminaalipolitiikkaa, kovennettaisiin, vaan esimerkiksi niin Ruotsissa kuin useissa Euroopan maissa ja nyt tämän hallituksen toimesta nimenomaan täällä Suomessa ei kyse ole pelkästään kriminaalipolitiikasta, siis tuomioiden koventamiseen tähtäävistä hallituksen esityksistä ja toimenpiteistä, vaan kyse on aika kokonaisvaltaisesta muutoksesta siinä, miten yhteiskunta suhtautuu siihen, että meitä vastaan rikotaan. Kun esimerkiksi samanaikaisesti poliisin resursseja lisätään, niitä tuomioita kovennetaan, maahanmuuttopolitiikkaa järkevöitetään, tulijoilta vaaditaan enemmän, ja kun täällä suomalaista yhteiskuntaa vastaan rikkoneita pyritään myös palauttamaan tehokkaammin, siis niitä meitä vastaan rikoksia tehneitä ulkomaalaisia pyritään palauttamaan, niin jo näillä toimilla, muutamalla toimella eri sektoreilla, aivan varmasti on kokonaisturvallisuutta yhteiskunnassa lisäävä vaikutus ja toisaalta myös ihmisten luottoa lisäävä vaikutus siihen, että yhteiskunta pitää suomalaisista huolta ja pitää huolta myös siitä, että suomalaisten varoja käytetään oikein ja että ne kohdentuvat oikein.

Kun ei tarkastella asiaa vain kriminaalipolitiikan näkökulmasta vaan kokonaisen yhteiskunnallisen muutoksen, eri sektoreilla tapahtuvan muutoksen, näkökulmasta, niin aivan varmasti näillä toimilla on turvallisuutta lisäävä vaikutus. Siitä varmasti jo ensimmäisiä esimerkkejä olemme saaneet nyt Ruotsista, missä nämä erittäin ikävät ampumatapaukset ovat tällä hetkellä laskussa. Toivotaan, että kehitys siltä osin jatkuu ja ampumistapaukset vähenevät, räjähtelyt vähenevät, ylipäätään kuolintapaukset ja haavoittumiset tällaisissa väkivallanteoissa vähenevät, mutta siinä kohtaa, kun ongelma on päästetty jo pahaksi, se korjaaminen tulee viemään ja kauan. Ruotsin oikeusministeri taisi todeta, että heillä tulee kestäämään tämän oman jengiongelmansa korjaamisessa vähintään vuosikymmen. Itse uskon, että monelta osin se ongelma on jo pesiytynyt niin syvälle yhteiskuntaan, että sitä ei voida edes vuosikymmenessä kokonaan ratkaista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2025 vp

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin lakivaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja hallintovaliokunnan on annettava lausunto.